

Socialdepartementet

Länsstyrelsen i Stockholms län
Box 22067
104 22 Stockholm

Uppdrag angående viss icke-ianspråktagen detaljplanlagd mark för bostadsändamål

Regeringens beslut

Regeringen ger Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Uppsala län, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Länsstyrelsen i Skåne län och Länsstyrelsen i Västra Götalands län i uppdrag att var för sig inom respektive län göra en inventering av förekomsten av sådan detaljplanlagd mark avsedd för bostadsändamål som inte tagits i anspråk för det planerade ändamålet. I uppdraget ingår också att göra en djuplodande analys av orsakerna till att respektive identifierad, icke-ianspråktagen byggrätt inte har tagits i anspråk.

Respektive länsstyrelse får för uppdragets genomförande använda det belopp som anges nedan. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 18, Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik, anslaget 1:1 Bostadspolitisk utveckling, anslagsposten 1 Bostadspol. utv. – del till Kammarkollegiet. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisitionen ska ske senast den 1 december 2013 och hänvisa till det diarienummer som detta beslut har. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 28 mars 2014. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning över använda medel lämnas till Kammarkollegiet. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Storleksordningen på det antal kommuner som inventeringen och analysen ska omfatta samt det belopp som respektive länsstyrelse får använda redovisas nedan:

Länsstyrelsen i Stockholms län: hälften av länets (26) kommuner – 200 000 kronor,

Länsstyrelsen i Västra Götalands län: en femtedel av länets (49) kommuner – 200 000 kronor,
Länsstyrelsen i Skåne län: en fjärdedel av länets (33) kommuner – 200 000 kronor,
Länsstyrelsen i Uppsala län: en tredjedel av länets (7) kommuner – 100 000 kronor,
Länsstyrelsen i Östergötlands län: en femtedel av länets (13) kommuner – 100 000 kronor.

Respektive länsstyrelse ska redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 30 mars 2014. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

Bostadsbyggandet i landet uppgår inte till den numerär som med utgångspunkt i rådande befolkningsutveckling och efterfrågan på bostäder motiverar. Detta gäller framför allt i landets tillväxtregioner, men också på andra håll i landet. Regeringen söker på olika sätt undanröja de hinder som föreligger för ett ökat bostadsbyggande för att därigenom på ett bättre sätt tillgodose behovet av nya bostäder. För att möta de behov (bl.a. inom bostadsförsörjningsområdet) som uppkommit till följd av gruvindustrins expansion har regeringen exempelvis tillkallat en särskild samordnare som bl.a. ska utarbeta lämpliga förslag till åtgärder.

I den allmänna diskussionen och vid kontakter med representanter från länsstyrelser och kommuner framförs i vissa sammanhang att det i olika delar av landet finns detaljplaner för bostadsändamål som inte har tagits i anspråk för sitt ändamål. Det har även hävdats att det finns sådana outnyttjade byggrätter även i landets tillväxtregioner och i kommuner där det råder bostadsbrist. Information om vissa outnyttjade byggrätter för bostadsändamål har också redovisats av Lantmäteriet. Vid en studie av årsredovisningarna från några av landets större byggföretag framskyntar också bilden av att dessa disponerar detaljplanelagd och byggklar mark för bostadsändamål, men att någon bostadsbyggnation trots detta inte har kommit till stånd där.

Regeringen finner att det är angeläget att de resurser samhället lägger på planläggning utnyttjas på ett effektivt sätt. Det innebär att sådan mark som planläggs för ett visst ändamål också får den faktiska användning som planeringen syftar till och möjliggjort. En planläggning som skapar byggrätter för ett visst ändamål och som inte genomförs missgynnar en rationell markanvändning och förhindrar samtidigt en alternativ användning av den aktuella marken.

Det är således önskvärt att bostadsbyggandet ökar till en nivå som motsvarar föreliggande behov, att planläggningsinstituten utnyttjas på

ett rationellt sätt och att den faktiska och planerade markanvändningen bringas att sammanfalla. De länsstyrelser inom vars förvaltningsområden befolkningstillväxten under de senaste tio åren har varit störst och där behovet av nya bostäder därmed kan bedömas vara särskilt stort bör därför ges i uppdrag att närmare studera och analysera varför så inte alltid är fallet.

Närmare om uppdraget

De berörda länsstyrelsernas inventering ska omfatta det antal kommuner i länet som redovisas nedan. Vid urvalet av vilka kommuner som ska studeras bör de väljas som ur bostadsefterfrågesynpunkt bedöms vara mest angelägna. I de utvalda kommunerna kan landsbygdsområden, småorter eller i förhållande till respektive kommuns centralort mera perifert belägna tätorter ges en lägre prioritet i de fall det bedöms vara relevant för studien.

Inventeringen bör bl.a. ske

- med utgångspunkt i den kunskap och erfarenhet som finns hos respektive länsstyrelse,
- med utnyttjande av sådant databasbaserat och annat material (t.ex. från Lantmäteriet) som kan bidra till inventeringen,
- med beaktande av innehållet i de årsredovisningar som de inom respektive kommun verksamma byggherrarna och byggbolagen lämnat under de senaste åren,
- med stöd av kontakter med företrädare för olika kommunala förvaltningar eller nämnder inom de utvalda kommunerna,
- med stöd av djuplodande kontakter med, inom respektive kommun, verksamma små och stora byggherrar, entreprenörer och fastighetsförvaltare samt
- efter studie av och kontakter med övriga källor till relevant information och kunskap inom området.

Inventeringen ska identifiera områden med detaljplaner som inte har tagits i anspråk för bostadsändamål med angivelse av omfattningen av de icke-ianspråkta byggrätterna samt med namn på respektive markägare eller exploatör. För vart och ett av de identifierade områdena ska en djuplodande analys göras av orsakerna till varför bebyggelse inte har kommit till stånd i enlighet med de byggrätter som detaljplanen skapat.

Denna analys ska bl.a. bygga på det material och de kontakter som skapats under inventeringsfasen.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Ivar Frostenson

Likalydande till

Länsstyrelsen i Uppsala län
Länsstyrelsen i Östergötlands län
Länsstyrelsen i Skåne län
Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Kopia till

Statsrådsberedningen
Finansdepartementet/BA, KSÄ
Näringsdepartementet/MK, RT
Kammarkollegiet
Boverket
Lantmäteriet
Tillväxtverket
Länsstyrelsen i Gävleborgs län
Sveriges Kommuner och Landsting